

‘Welkom in Nederland?’

Een tentoonstelling over vluchtelingen van toen en nu

Te zien van 7 maart tot en met 2 juni in het Luther Museum Amsterdam

De geschiedenis herhaalt zich nooit..?

Vanaf donderdag 7 maart 2024 toont het Luther Museum Amsterdam de geschiedenis van de Salzburgse vluchtelingen in de tentoonstelling *Welkom in Nederland?* De tentoonstelling vertelt waarom zij moesten vluchten, over hun barre reis door Europa en hoe ze werden ontvangen in Nederland. Wat leert deze geschiedenis ons over het nu?

De problemen in Ter Apel en het gesteggel rondom de Spreidingswet zijn al tijden dagelijks in het nieuws. Het roept de vraag op waarom het in een welvarend land als Nederland niet lukt voor een goede opvang voor vluchtelingen te zorgen. Het is helaas niet de eerste keer dat de overheid tekortschiet in de opvang van vluchtelingen. Ook in het verleden zijn vluchtelingen slecht of onder verkeerde voorwendselen opgevangen. Een schrijnend voorbeeld hiervan in de Nederlandse geschiedenis is het verhaal van de lutherse vluchtelingen uit Salzburg uit

1732. Het Luther Museum Amsterdam vertelt hun verhaal. Waarom? Omdat het actueler dan ooit is, want de geschiedenis herhaalt zich nooit, maar rijmt altijd.

Ter gelegenheid van de tentoonstelling organiseert het Luther Museum een educatief programma voor scholen en werkt zij voor verschillende publieksactiviteiten samen met organisaties die vluchtelingen bijstaan in Nederland, zoals het **Wereldhuis**, **De Nieuwe Stad** en de diaconie van **de Evangelisch Lutherse Gemeente Amsterdam**.

De **Rainbow Soulclub**, een collectief van kunstenaars, studenten, vluchtelingen en daklozen, realiseert een kunstwerk in de monumentale gang van het museum. Rainbow Soulclub was in 2022 winnaar van de Amsterdamprijs, uitgereikt voor het doorbreken van de grenzen tussen het artistieke en sociale domein.

Wat is het verhaal van de Salzburgse vluchtelingen?

In 1732 werden protestantse en lutherse emigranten met grof geweld verdreven uit Oostenrijk, omdat het bisdom de regio 'zuiver katholiek' wilde maken. Dit had een Europese vluchtelingenstroom van 20.000 mensen tot gevolg. De Nederlandse overheid zag wel heil in de opvang van deze geloofsgenoten. Door het bieden van goede vooruitzichten slaagde de Staten-Generaal er in een groep van circa 700 vluchtelingen naar Nederland te halen. Niet de humane opvang was de hoofdmotivatie, maar de 'krimp' van Zeeuws-Vlaanderen en de vraag naar arbeidskrachten en landarbeiders. De opvang in Zeeland liet aan alle kanten te wensen over en na een jaar was de groep emigranten meer dan gehalveerd door ziekte en ondervoeding, een ander deel had gedesillusioneerd ons land weer verlaten. Het was uiteindelijk de Evangelisch-Lutherse Gemeente in Amsterdam dat zich het lot van de 'Salzburgers' aantrok en te hulp schoot, ging collecteren voor de opvang en zorg voor deze vluchtelingen. Een school werd gebouwd, en een kerk, er werd voor woningen gezorgd. Het duurde nog zo'n dertig jaar voordat de overgebleven groep was geïntegreerd en zich thuis voelde in Nederland.

De tentoonstelling *Welkom in Nederland?* zal later dit jaar tevens te zien zijn in Groede in Zeeuws-Vlaanderen, waar een deel van de vluchtelingen zich vestigde.

Het Luther Museum is open van donderdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00

Adres: Nieuwe Keizersgracht 570, 1018 VG Amsterdam

Website: www.luthermuseum.nl

Meer informatie: 020 2142112 of info@luthermuseum.nl

Noot voor de redactie: Voor meer informatie of afbeeldingen kunt u contact opnemen met Gerard Saurwalt, gerard@luthermuseum.nl of 06 39870544

Onderdeel Diaconie
Evangelisch - Lutherse
Gemeente Amsterdam